

**Министерство образования Республики Беларусь**  
**Белорусский государственный университет**  
**Юридический факультет**  
**Кафедра экологического и аграрного права**

ГОРОШКО  
Алиса Вадимовна

**ПРАВОВОЙ РЕЖИМ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ**

Дипломная работа

Научный руководитель:  
кандидат юридических наук,  
доцент А.А. Жлоба

Допущена к защите

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2021 г.

Зав. кафедрой экологического и аграрного права  
доктор юридических наук, профессор Т.М. Макарова

Минск, 2021

# **ОГЛАВЛЕНИЕ**

РЕФЕРАТ .....	3
РЭФЕРАТ .....	4
SUMMARY .....	5
ВВЕДЕНИЕ.....	6
ГЛАВА 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ РЕЖИМА НАЦИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ .....	9
1.1 Юридическое понятие национальных парков .....	9
1.2 Становление и развитие законодательства о национальных парках .....	13
1.3. Международно-правовая модель национальных парков .....	25
ГЛАВА 2 СОДЕРЖАНИЕ ПРАВОВОГО РЕЖИМА НАЦИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ .....	36
2.1 Порядок объявления национальных парков .....	37
2.2. Управление национальными парками.....	41
2.3 Особенности режима охраны и использования национальных парков .....	46
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	50
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ .....	52

# РЕФЕРАТ

**Объём работы:** 58 страниц, 50 использованных источников

**Ключевые слова:** НАЦИОНАЛЬНЫХ ИОНАЛЬНЫЙ ПАРК, ПРАВОВОЙ РЕЖИМ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИОНАЛЬНЫХ ПАРКОВ, ПРИРОДНЫЙ ОБЪЕКТ, ПРИРОДНЫЙ КОМПЛЕКС, БИОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, ЛАНДШАФТНОЕ РАЗНООБРАЗИЕ, ОСОБО ОХРАНЯЕМАЯ ПРИРОДНАЯ ТЕРРИТОРИЯ, ПРАВОВАЯ ЗАЩИТА, ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ЗАЩИТА, ВОССТАНОВЛЕНИЕ, СОХРАНЕНИЕ, РЕЖИМ.

**Объект исследования:** правовой режим национальных парков Республики Беларусь и зарубежных стран

**Цель работы:** на основе анализа законодательных актов и теоретических данных о правовом режиме национальных парков Республики Беларусь, всесторонне исследовав исходные данные, выявить проблемы и предложить эффективные пути их решения.

**Методология исследования:** общенаучные методы (диалектический, исторический, анализ, изучение литературы, сопоставление данных и другие) и специальные юридические методы (сравнительно-правовой, формально-юридический, статистический и другие).

**Научная новизна исследования:** Анализируя тексты правовых актов, статей и научных работ автор пытается выявить существующие в рамках национальных парков Республики Беларусь проблемы и предложить пути их решения. Актуальность данного исследования обусловлена ростом антропогенного воздействия на природные комплексы и объекты. Этот процесс должен сопровождаться развитием и совершенствованием законодательства дабы не допустить увеличение разрыва между хозяйственной деятельностью человека, оказывающей воздействие на природу и законодательством, эту деятельность регулирующим. Результаты данного исследования могут быть использованы в качестве теоретической основы для улучшения законодательства. Автор работы подтверждает, что приведенный в ней аналитический материал правильно и объективно отражает состояние исследуемого процесса, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические, методологические и методические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов. В дипломной работе предпринята попытка выявить и проанализировать основные проблемы правового регулирования режима национальных парков в Республике Беларусь. В результате проведенного исследования были выработаны предложения по совершенствованию законодательства Республики Беларусь.

Полученные в ходе исследования выводы могут быть использованы в правотворческой деятельности и в дальнейших научных исследованиях.

Дипломная работа является самостоятельно выполненным исследованием.

## РЭФЕРАТ

**Аб'ём працы:** 58 старонак, 50 выкарыстанных крыніц, 0 прыкладанній.

Ключавыя слова: НАЦЫЯНАЛЬНЫЙ ПАРК, ПРАВАВЫ РЭЖЫМ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ПАРКАУ, ПРЫРОДНЫ АБ'ЕКТ, ПРЫРОДНЫ КОМПЛЕКС, БІЯЛАГІЧНАЯ РАЗНАСТАЙНАСЦЬ, ЛАНДШАФТНАЕ РАЗНАСТАЙНАСЦЬ, АСАБЛІВА АХАВАННАЯ ПРЫРОДНАЯ ТЭРЫТОРЫЯ, ПРАВАВАЯ АБАРОНА, ЭКАЛАГІЧНАЯ АБАРОНА, АДНАЎЛЕННЕ, ЗАХАВАННЕ, РЭЖЫМ.

**Аб'ект даследавання:** прававы рэжым нацыянальных паркаў Рэспублікі Беларусь і замежных краін

**Мэта працы:** на аснове аналізу заканадаўчых актаў і тэарэтычных дадзеных аб прававым рэжыме нацыянальных паркаў Рэспублікі Беларусь, усебакова даследаваўшы зыходныя дадзеныя, выявіць праблемы і прапанаваць эфектыўныя шляхі іх вырашэння.

**Метадалогія даследавання:** агульнанавуковыя метады (дыялектычны, гістарычны, аналіз, вывучэнне літаратуры, супастаўленне дадзеных і іншыя) і спецыяльныя юрыдычныя метады (параўнальна-прававой, фармальна-юрыдычны, статыстычны і іншыя).

### **Навуковая навізна даследавання:**

Аналізуючы тэксты прававых актаў, артыкулаў і навуковых прац аўтар спрабуе выявіць існуючыя ў рамках нацыянальных паркаў Рэспублікі Беларусь праблемы і прапанаваць шляхі іх вырашэння. Актуальнасць дадзенага даследавання абумоўлена ростам антрапагеннага ўздзеяння на прыродныя комплексы і аб'екты. Гэты працэс павінен суправаджацца развіццём і ўдасканаленнем заканадаўства каб не дапусciць павелічэнне разрыва паміж гаспадарчай дзейнасцю чалавека, якая аказвае ўздзеянне на прыроду і заканадаўствам, гэтую дзейнасць рэгулююць. Вынікі дадзенага даследавання могуць быць выкарыстаны ў якасці тэарэтычнай асновы для паляпшэння заканадаўства. Аўтар працы пацвярджае, што прыведзены ў ёй аналітычны матэрыял правільна і аб'ектыўна адлюстроўвае стан доследнага працэсу, а ўсе заімствованыя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя, метадалагічныя і метадычныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

У дыпломнай працы зроблена спроба выявіць і прааналізаваць асноўныя праблемы прававога рэгулявання рэжыму нацыянальных паркаў у Рэспубліцы Беларусь. У выніку праведзенага даследавання былі выпрацаваны пропановы па ўдасканаленні заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Атрыманыя ў ходзе даследавання высновы могуць быць выкарыстаны ў прававорчай дзейнасці і ў далейшых навуковых даследаваннях.

Дыпломная праца з'яўляецца самастойна выкананым даследаваннем.

## SUMMARY

**Scope of work:** 58 pages, 50 sources used, 0 applications.

**Keywords:** NATIONAL REGIONAL PARK, LEGAL REGIME OF NATIONAL REGIONAL PARKS, NATURAL OBJECT, NATURAL COMPLEX, BIOLOGICAL DIVERSITY, LANDSCAPE DIVERSITY, SPECIALLY PROTECTED NATURAL TERRITORY, LEGAL PROTECTION, ENVIRONMENTAL PROTECTION, RESTORATION, CONSERVATION, REGIME.

**Object of research:** legal regime of national parks of the Republic of Belarus and foreign countries

**Objective:** based on the analysis of legislative acts and theoretical data on the legal status of national parks of the Republic of Belarus, thoroughly examined the original data, identify problems and propose effective solutions.

**Methodology of research:** General scientific methods (dialectical, historical, analysis, and review of the literature, data mapping, and others) and special legal methods (comparative legal, formal-legal, statistical, etc.).

### **Scientific novelty of the study:**

Analyzing the texts of legal acts, articles and scientific works, the author tries to identify the existing problems within the national parks of the Republic of Belarus and suggest ways to solve them. The relevance of this study is due to the growing anthropogenic impact on natural complexes and objects. This process should be accompanied by the development and improvement of legislation in order to prevent an increase in the gap between human economic activities that affect nature and the legislation that regulates these activities. The results of this study can be used as a theoretical basis for improving legislation. The author of the work confirms that the analytical material given in it correctly and objectively reflects the state of the process under study, and all theoretical, methodological and methodological provisions and concepts borrowed from literary and other sources are accompanied by references to their authors.

The thesis attempts to identify and analyze the main problems of legal regulation of the regime of national parks in the Republic of Belarus. As a result of the study, proposals were developed to improve the legislation of the Republic of Belarus.

The conclusions obtained in the course of the study can be used in law-making activities and in further scientific research.

The thesis is a self-completed study.